

Београд, 30. 09. 2023. године

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
МИЈЕ КОВАЧЕВИЋА 11Б
БЕОГРАД

СИЛАБУС ЗА ПРЕДМЕТ:

СТАРОЗАВЕТНА ЕГЗЕГЕЗА

НАСТАВНИК: др ДАНИЛО МИХАЛЛОВИЋ, ДОЦЕНТ

1. ПОДАЦИ О СТАТУСУ ПРЕДМЕТА У СТУДИЈСКОМ ПЛАНУ

- СТАТУС ПРЕДМЕТА: обавезни
- ВРСТА И НИВО СТУДИЈА: Основне академске судије
- СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: Богословско-катихетски; Богословско-пастирски.
- ВРЕМЕНСКЕ ДИМЕНЗИЈЕ НАСТАВЕ: V и VI семестар, школске 2017/18.
- СЕДМИЧНИ ФОНД ЧАСОВА: 2+1 (богословско-катихетски), 2+1 (богословско-пастирски)
- ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ: интерактивна предавања, аудиторне вежбе, консултације
- МЕТОДЕ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ: вербално-текстуалне, демонстративне, експерименталне
- КОРЕЛАЦИЈА НАСТАВЕ: Свето Писмо Старог Завета (Увод, Историја, Теологија), Увод у Нови Завет, Егзегеза Новог Завета, Теологија Новог Завета, Патрологија, Догматика
- ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ НАСТАВЕ: предавања и вежбе (саоднос 2:1)
- ЕВАЛУАЦИЈА ЗНАЊА: предиспитне обавезе и испит после VI семестра

2. ЦИЉ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ

- Откривање животних околности (*Sitz im Leben*) у којима су настајали старозаветни текстови ради бољег откривања првобитног смисла текста.
- Отварање перспектива за јасније сагледавање универзалне библијске поруке упућене човеку, свих времена и простора.
- Актуализација, за савремену теологију, важних старозаветних перикопа.
- Егзистенцијално тумачење као претпоставка разумевања библијског текста.

3. САДРЖАЈ НАСТАВЕ

- Сагледавање Израила у контексту старовековне културе, то јест однос Израила према свету у коме је живео.
- Тумачење прича из библијске праповести: Пост 1 1–2 4а, Пост 2–3, Каин и Авељ, Потоп, Кула вавилонска.
- Тумачење већих текстуалних целина: Приповести о патријарсима, Излазак из Египта, Освајање Ханаана, Књига о судијама, Књига о Рути, Књига о Јони, Мудросно-поетски списи.
- Егзегеза одељака из појединих књига: Пост 22 1-18, 2Цар 2 23-24, Јез 18, Дан 1–6.
- Тумачење месијанских места: Пост 3 15, Пс 110, Ис 7 14, Ис 9 1-6, Јер 31 29-33, Дан 7.

4. ПРАКТИЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Обавезе студената:

Студенти нису у обавези да похађају наставу и вежбе, али су у обавези да ураде једну усмену семинарску вежбу коју ће бранити на вежбама; препоручиво је да долазе на појединачне консултације; потребно је активно учешће у настави (посебно на вежбама).

Начин оцењивања рада и резултата:

Писање и одбрана семинарске вежбе чиниће 20% укупне оцене. Активно учешће на настави доноси 20% оцене. Осталих 60% оцене студенту ће омогућити усмени испит.

5. ЛИТЕРАТУРА

а) Обавезна

Оксфордска историја библијског света, (пр. М. Куган), Београд 2006; Ц. Дрејн, *Увођење у Стари Завет*, Београд 2003, 37-287; В. Шнидевинд, *Како је Библија постала књига*, Крагујевац 2011; W. Harrington, *Uvod u Stari Zavjet*, Zagreb 1987, 21-116. 192-315. 359-373. 389-428.

б) Допунска

А. Јевтић (прев.), *Књига Постања*, Београд 2004; Д. Милин, *Старозаветна историја*, Нови Сад 1994; И. Томић, *Старозаветни пророци*, Београд 2006; Р. Кубат, *Траговима Писма, Стари Савез – теологија и херменеутика*, Крагујевац 2012; В. Лујић, *Starozavjetni proroci*, Zagreb 2006; Th. Söding, *Više od knjige. Razumjeti Bibliju*, Zagreb 2001; J. G. Baldwin, *Agej, Zaharija, Malahija*, Novi Sad 1990; D. Arenhoevel, *Prapovijest*, Zagreb 1988; D. Arenhoevel, *Uspomena na očeve*, Zagreb 1991; G. Braulik, *Mojsijeva oporuka*, Zagreb 1988; R. Schmid, *S Bogom na putu*, Zagreb 1991; A. Baum, *Propovjednik i Pjesma nad pjesmama*, Zagreb 1997; H. Schüngel-Straumann, *Izrael I drugi*, Zagreb 1990; A. Rebić, *Amos – prorok pravde*, Zagreb 1993; С. Томић, *Psalmi*, Zagreb, 1986; А. Поповић, *Biblijske teme*, Zagreb 2004; А. Grabner-Haider, *Praktični biblijski LEKSIKON*, Zagreb 1997; А. Курт, *Стари Исток I-II*, Београд 2004; Свети

Василије Велики, *Шестоднев*, Нови Сад 2001; Свети Јефрем Сирин, *Тумачење на Књигу Постања и Књигу Изласка*, Крагујевац 2012; Свети Јован Златоусти, „Беседе на Постање 1-41“ (*Дела*, Том 7), Ниш 2018; Свети Јован Златоусти, „Беседе на Постање 42-67“ и „Девет Беседа на Постање“ (*Дела*, Том 8), Ниш 2019; Свети Јован Златоусти, „Беседе на Псалме Давидове“ (*Дела*, Том 9), Ниш 2020.

6. СПИСАК ИСПИТНИХ ПИТАЊА:

1. Тумачење Пост 1 1-2 4а?
2. Тумачење Пост 2-3?
3. Каин и Авељ?
4. Потоп?
5. Вавилонска кула?
6. Патријарх Авраам?
7. Патријарх Јаков?
8. Јосиф?
9. Тумачење Књиге о судијама?
10. Тумачење Пост 18?
11. Тумачење Пост 22 1-18?
12. Излазак из Египта?
13. Тумачење Књиге о Рути?
14. Тумачење 2Цар 2 23-24?
15. Тумачење Књиге о Јову?
16. Псалми?
17. Тумачење Прича Соломонових?
18. Тумачење Књиге проповедникове?
19. Песма над песмама?
20. Премудрости Соломонове?
21. Месијанизам?
22. Пророк Јеремија (Јер 31 29-33)?
23. Тумачење Јез 18?
24. Тумачење Дан 1-6?
25. Тумачење Дан 7?
26. Пророк Осија?
27. Амос – пророк правде Божије?
28. Тумачење Иса 58?
29. Тумачење Књиге пророка Наума?
30. Тумачење Књиге пророка Малахије?